

علل انتخاب حضرت عبدالعظیم حسنی برای وکالت از جانب امام هادی(ع)

حضرت عبدالعظیم عالم و از بزرگان محدثین و مورد اعتماد شیعه در زمان خود به شمار می‌رود. ستایش‌هایی که ائمه معصومین (ع) از وی به عمل آورده‌اند، نشان‌دهنده شخصیت علمی و مورد اعتماد بودن اوست.

حضرت عبدالعظیم عالم و از بزرگان محدثین و مورد اعتماد شیعه در زمان خود به شمار می‌رود. ستایش‌هایی که ائمه معصومین (ع) از وی به عمل آورده‌اند، نشان‌دهنده شخصیت علمی و مورد اعتماد بودن اوست.

به گزارش خبرنگار مهر، امروز ۱۵ شوال المکرم هجری قمری و مصادف با رحلت حضرت عبدالعظیم (ع) است. حضرت عبدالعظیم (ع) مشهور به شاه عبدالعظیم و سیدالکریم از عالمان سادات حسنی و راویان حدیث است که نسب او با چهار واسطه به امام حسن (ع) می‌رسد و سالروز رحلت آن حضرت ۱۵ شوال المکرم ۲۵۲ هجری قمری است.

حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» از نوادگان «امام حسن (ع)» هستند. محدث نوری درباره فضائل نهفته در وجود ایشان می‌گوید: حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» مردی پارسا، امانت‌دار، صادق در گفتار، عالم به امور دینی، معتقد به توحید و عدل بود و احادیث فراوانی می‌دانستند در عین حال تقوا پیشگی و درستکاری ایشان باعث بلندی جایگاه و مقام حضرت نزد «ائمه اطهار (ع)» بود و به خاطر کرامت طبع، عزت نفس و خدمت به محرومان ایشان را به «سید الکریم» ملقب کردند.

حضرت عبدالعظیم (ع) از برترین وکلای اهل بیت (ع) بودند

حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» یکی از بهترین یاران، ولی زمان خود و از وکلا بودند و همکاری بسیاری با «ائمه معصومین (ع)» داشتند، از آنجا که «امام صادق (ع)» در دوران امامت خود یک سازمان ایجاد کردند تا بدین وسیله بتوانند با شیعیان در سراسر سرزمین‌های اسلامی ارتباط برقرار کنند، این سازمان «وکلا» نام داشت و همانند شریان‌های خونی عمل می‌کرد، نظرات و افکار شیعه را به صورت مخفیانه گسترش می‌داد.

حضرت عبدالعظیم (ع)؛ محدث برجسته شیعه

حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» در بین علما به عنوان محدث مطرح هستند ایشان فن جمع‌آوری احادیث و طبقه‌بندی روایات را می‌دانستند و در این زمینه بسیار توانمند بودند لذا حضرت عبدالعظیم از محدثین محسوب می‌شوند.

حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» یکی از یاران بزرگ اسلام به شمار می‌روند، شیخ صدوق در کتابی با عنوان «جامع اخبار عبدالعظیم» مجموعه‌ای از روایات را گردآوری کرده است که شامل احادیث بی‌واسطه از «ائمه معصومین (ع)» است، این کتاب شامل دو روایت از «امام رضا (ع)» و ۲۶ روایت از «امام جواد (ع)» و ۹ روایت از «امام هادی (ع)» است و روایات با واسطه آن نیز هم به ۶۵ حدیث می‌رسد.

در روایات آمده است یکی از یاران «امام هادی (ع)» به ایشان مراجعه کرد تا بعضی مسائل حلال و حرام را بپرسد، پس از اتمام کار «امام هادی (ع)» فرمودند: چنانچه در امور دینی مسئله‌ای بر تو دشوار شد، از عبدالعظیم بن عبدالله حسنی سوال کن و سلام مرا به او برسان این امر نشان می‌دهد که حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» علاوه بر تسلط بر علم، امین «ائمه معصومین (ع)» نیز محسوب می‌شدند.

حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» در میان فرزندان «ائمه معصومین (ع)» از جایگاه ویژه‌ای برخوردار بودند و از برترین‌ها محسوب می‌شدند، شیخ صدوق در مورد حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» چنین گفته است: ایشان شخصی خداپرست، پارسا و پسندیده خدا و «رسول خدا (ص)» و مردم بوده است.

گسترش چتر حمایتی و هدایت تشیع در ایران از اهداف حضرت عبدالعظیم

سابقه مبارزاتی خاندان حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» از یک سو و شخصیت علمی و جهادی و ارتباط بسیار نزدیک ایشان با «اهل بیت (ع)» از سوی دیگر، موجب شد تا ایشان در سال‌های پاپانی زندگی خود تحت تعقیب حکومت وقت قرار گیرد، از این رو برای ادامه فعالیت‌ها ایشان باید به ری سفر کردند، البته برخی معتقدند که حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» به دستور «امام

هادی (ع) «زندگی مخفی را انتخاب کردند و در قالب یک مسافری ناشناس به ری رفتند، پس از آن در خانه یکی از پیروان «اهل بیت (ع)» سکونت کرده و روزها روزه بودند و شب‌ها به عبادت می پرداختند و گاه به صورت مخفیانه از خانه ای که در آن ساکن بودند خارج می شدند و به زیارت قبری که هم اکنون در مقابل مزار ایشان قرار دارد، می رفتند و می فرمودند: این قبر مردی از فرزندان «موسی بن جعفر (ع)» است.

پیرامون جایگاه علمی «حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)» گفت: «سیدالکریم (ع)» در زمان سه امام بزرگوار زندگی و از محضر آنان استفاده کردند، «امام رضا (ع)»، «امام جواد (ع)» و «امام هادی (ع)»، آن‌ها معصومینی بودند که «حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)» در محضر آنان شاگردی کردند و توانستند از نظر علمی به جایگاه ارزشمندی دست یابند، همین امر سبب شد تا بعد از مدتی به عنوان نماینده و یا وکیل «امام هادی (ع)» به سمت سرزمین ری حرکت کنند.

«حضرت عبدالعظیم (ع)» توانستند در بین اصحاب امامیه به عنوان وکیل و کسی که مسئول مقدمات «امام هادی (ع)» است جایگاه مناسبی را برای خود فراهم کنند، ایشان به عنوان مرجع تقلید و نایب «امام هادی (ع)» در منطقه شناخته شده بودند.

دلایل انتخاب «حضرت عبد العظیم حسنی (ع)» برای وکالت در شهر ری از جانب «امام هادی (ع)»

«حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)» یکی از نادر افرادی بودند که در زمان خود به نهاد امامت و «اهل بیت (ع)» ارادت ویژه نشان دادند، ایشان حتی در بین مردم نیز محبوبیت پیدا کرده و مورد توجه افکار عمومی قرار گرفتند.

«امام صادق (ع)» در دوران امامت خود یک سازمان ایجاد کردند تا بدین وسیله بتوانند با شیعیان در سراسر سرزمین های اسلامی ارتباط برقرار کنند، این سازمان «وکلا» نام داشت و همانند شریان های خونی عمل می کرد، نظرات و افکار شیعه را به صورت مخفیانه گسترش می داد. «امام هادی (ع)» در نظر داشتند تا فردی را برای وکالت در شهر ری انتخاب کنند که به عنوان وکیل از جایگاه علمی و قدرت اختفا بسیار بالایی برخوردار باشد، لذا «حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)» را به عنوان وکیل خود انتخاب کردند.

«امام هادی (ع)» در بیان شخصیت «حضرت عبد العظیم حسنی (ع)» می فرمایند: «انت ولینا حقاً؛ تو دوست دار و یاور حقیقی ما هستی» این توصیف «اهل بیت (ع)» نشان می دهد این امامزاده بزرگوار تا چه میزان ارزشمند و با اهمیت بوده اند.

علم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)

حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) با توجه به اینکه سن زیادی داشتند و علوم فراوانی را در محضر امامان گذشته کسب نموده بودند، اما هنگامی که در برابر «امام هادی (ع)» قرار گرفتند فرمودند: یا سیدی من تمام تفکرات و عقاید خود را در مقابل شما ارائه می کنم تا شما ایرادات و اشتباهات من را بیان کنید تا بدانم کدامیک درست است و کدامیک نادرست است، این رویداد به عنوان «عرضه دین» معرف شد، ایشان با این کار نشان دادند هرچقدر درجات علمی و دینی ما بالا برود بازهم باید در مقابل «ائمه معصومین (ع)» تواضع داشته باشیم.

گسترش تعالیم اهل بیت (ع) از اهداف مهم حضرت عبد العظیم (ع)

توسعه سازمان وکلا و گسترش تعالیم «اهل بیت (ع)» از جمله اهدافی بودند که «حضرت عبد العظیم حسنی (ع)» در ری به دستور «امام هادی (ع)» دنبال می کردند و تلاش داشتند تا مشکلات پیش آمده شیعیان را حل کنند، «حضرت عبد العظیم حسنی (ع)» در طی سال های فعالیت خود در ری توانستند مأموریت خود را به خوبی به اجرا بگذارند، ایشان چتر حمایتی و هدایت تشیع را در منطقه گسترانیدند و معارف «اهل بیت (ع)» را بدون اینکه دستگاه خلافت وقت متوجه شود توسعه دادند.

حفظ کيان تشيع و نشر معارف اسلامي از مهمترين اقدامات حضرت عبدالعظيم (ع) در ري

مخالفت با فرزندان و نسل امام علی (ع) در مدینه توسط متوکل عباسی به حدی رسیده بود که کسی حق نداشت با آنان معاشرت داشته و معامله اقتصادی کند و وضع اقتصادی و معیشتی آنها به سختی انجام می شد و در آن شرایط ظلم و خفقان که امام جواد (ع) و امام هادی (ع) دستگیر و تبعید شدند و شیعیان در شکنجه، زندان و زیر ظلم بودند. حتی قبر و بارگاه امام حسین (ع) از ظلم آنان مصونیت نداشت. در این شرایط متوکل از معاشرت و رابطه حضرت عبدالعظیم (ع) با امام هادی (ع) که در سامرا تبعید بود و از انتقال پیام توسط ایشان به شیعیان باخبر شد و برای حکومت خود احساس خطر کرد، از طرفی حضرت عبدالعظیم (ع) در برابر طاغوت مبارزه و ایستادگی کرد، تا جایی که از سوی حکومت متوکل عرصه بر ایشان تنگ شد و امام هادی (ع) به

ایشان دستور هجرت می دهد. به همین جهت حضرت هجرت از چنگال ظلم را برماندن در مدینه ترجیح می دهد و در شهرهای مختلف مخفیانه زندگی می کرد. امام هادی (ع) هم به حضرت عبدالعظیم (ع) دستور هجرت به شهرری را دادند.

علاوه بر آن یکی از دلایل هجرت ایشان به شهرری نیاز جامعه شیعه برای هدایت و رهبری بوده است که این موضوع با حضور حضرت عبدالعظیم (ع) در این شهر محقق می شد. از طرفی حضرت عبدالعظیم (ع) لزوم پایگاه سازی و تشکیل مرکز تجمع نیروها و اجتماعات در ری را موضوع مهمی می دانست که برای حفظ کیان تشیع و نشر معارف اسلامی باید دنبال می شد.

برابری ثواب زیارت حضرت عبدالعظیم (ع) با زیارت امام حسین (ع)

ثواب زیارت حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» برابر با زیارت «امام حسین (ع)» دانسته شده، حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» مقام رفیعی داشتند که درباره زیارت هیچ معصومی این ثواب ذکر نشده است البته باید این نکته را متذکر شد ثواب هایی که برای زیارت حضرت «عبدالعظیم حسنی (ع)» ذکر شده در مقایسه با زیارت «ائمہ معصوم (ع)» نیست، ولی اهمیت زیارت این بزرگوار را نشان می دهد.

مردی از شهرری می گوید در سامرا به حضور امام هادی (ع) رسیدم، آن بزرگوار از من سوال کرد، کجا بودی؟ پاسخ دادم به زیارت حسین بن علی (ع) رفته بودم و اکنون از کربلا می آیم. دهمین امام شیعیان به وی گفت: «اما انک لوزرت قبر عبدالعظیم عندکم لکنتم کمن زارالحسین (ع)، توجه داشته باش، اگر قبر عبدالعظیم (ع) را زیارت کرده بودی، مثل این بود که به زیارت قبرحسین بن علی (ع) رفته باشی»، با توجه به این بیان پاداش زیارت حضرت عبدالعظیم (ع) معادل فضیلت زیارت سیدالشهدا (ع) می باشد. این حدیث از نظر سند و مدرک معتبر است و در بسیاری از کتاب های عالمان حدیث شناس آمده است. در تبیین مفهوم حدیث می توان این برداشت را داشت که شاید حضرت با شناخت خاص از مخاطب خواسته او را متوجه مقام و شخصیت حضرت عبدالعظیم (ع) کند.